

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1913. január 30.

24. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata dei Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Felölös szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 400.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 24 kor.   Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor.   Egy hónapra . . . . . 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Veszélyes idők.

Rendkívül veszélyes időköt élünk. A mere csak nézünk, forr minden! Európa lábai alatt ismét zeng a talaj. Az ifju-törökök a külpolitikában olyan fordulatot idéztek elő, amelynek következményei egyelőre beláthatatlanok. Európa konsternálva, ijedten figyeli az eseményeket s a közgazdasági életben ismét érezhető az óriási rázkódás. A török forradalom következményei beláthatatlanok és ismét nemzetközi bonyodalaktól lehet tartani, ha újból kitör a háború mert kétségtelen, hogy Oroszország hivatalos külügyi kormánya, amelyet eddig Sasnow és Kokowezen békés törekvései vezettek, nem fog többé ellentállhatni a szlavonfil nyomásnak és az orosz birodalom kilép semleges állásából.

Nagyon is félni kell attól, hogy azok, akik ezt a mostani veszedelmes török fordalmat szervezték és keresztülvitték, nem voltak tisztában akciójuk következményeivel s nem gondolták meg eléggé, hogy a most megbuktatott Kiamil-kormány tehet-e mást, mint hogy elfogadja az európai hatalmak föltételeit, volt-e más választása mint a feltétlen behódolás, amikor Oroszország már fegyveres beavatkozással fenyegetett és más hatalmak elzárták előle a pénzpiacokat sőt az ottomán-bank is megtagadta a kért előlegeket. Amikor tehát egyfelől a

„A Tengerpart“ tárcája.

Mr. Thomas Potter

és

Mr. Robert Smithers.

Damon és Pythias kétségtelenül jó barátok voltak, de mi volt ez a barátság ahoz képest, mely Mr. Thomas Potter és Mr. Robert Smithers között fennállt!

Mr. Thomas Potter irnok volt valahol a Cityben és Mr. Robert Smithers detto volt ugyanott. Jövedelmük korlátoltságával szemben állt barátságuk határtalan volta. Ugyan abban az utcában laktak, naponkint egy abban a boordinghouseban étkeztek s esténként együtt verték el pénzüket és idejüket.

Mr. Potter és Mr. Smithers összebeszéltek, hogy elsején, mikor felvették fizetésüket együtt és társaságban „jó estét szereznek“ maguknak, vagyis, ahogy másképp kifejezést adtak e ténykedésnek: „jókedvűen elverik az estét“ — ami nyilván helytelen kifejezés, mert hisz mindenki tudja, hogy az elverés nem az estére vonatkozik, hanem az összes pénzre, melynek birtokában az elverő történetesen van.

Elseje végre elérkezett — azért mondjuk végre, mert az elseje oly különös természetű, mint az üstökös: bámulatos gyorsasággal fut, ha sok pénzt kell kiadnunk s csodálatos lassan jön, ha némi kevés pénzt várunk. Mr. Thomas Potter és Mr. Robert

csataldzsai hadsereg kétségbeejtő állapotban és a flotta is sikertelenül küzd a kis Görögország jelentéktelen tengeri adereje ellen és másfelől a pénzügyi kiéheztetés réme fojtogatja az országot, csak a hazafias elkeseredés vádolhatta hazaárulással a Kiamil-kormányt, mert volt bátorsága talán meggyőződése ellenére is mindent feláldozni, csak hogy megments elegalább Konstantinápolyt és a hatalmak jóakarásával biztosítsa az ázsiai birtokok nyugodt fejlődését. Lehetetlen, hogy ezt a megint hatalomra jutott ifju-törökök be ne látnák. Vajjon érdekes-e Drinápoly miatt kockára vetni az egész török birodalmat, amely város a Balkán új térképén úgy sem töltheti be többé régi történelmi szerepét. Vagy azt hiszik, hogy Törökország állami szervezeténél és alacsonyabb kultur fokánál fogva könnyen nélkülözheti a pénz hiányát, amely tehát még nem kényszerítheti a minden áron való léte elfogadására. Hát ez így is van és Törökországnak mindenik kívánja, hogy enyhithesse a reá mért sors kegyetlenségét. De féltő, hogy éppen az ifju-törökök ez újabb forradama még jobban meggyengíti a kimerült birodalmat, veszedelembé döntheti a főváros idegen lakosságát és akkor már nem lesz Törökország mellett egy hatalom sem, amely visszatartja a bolgárokat a Konstantinápolyba való bevonulástól és a mai nál sokkal megalázóbb békefeltételektől.

A tény az, hogy a török katonaság a forradalmárokkal tart. Ha ez az államesiny közbe nem jön, akkor alighanem maga a csa-

Smithers egymásnak adott szavukhoz híven, pompás kis ebéddel kezdték meg a cécot.

Mikor az ebédnek vége volt, Mr. Thomas Potter meghagyta a pincérnek, hogy hozzon a legjobb skót whiskyből, hozzá forró vizet és cukrot, továbbá néhány havannát „a leggyengébb fajtaból“, amit a pincér meg is tett. Mr. Thomas Potter megkeverte a maga grogját, szivarra gyújtott s Mr. Robert Smithers ugyanígy tett, mire Mr. Thomas Potter tréfásan azt indítványozta hogy igyanak az összes irodák pusztulására, mit Mr. Robert Smithers lelkes tapssal fogadott, mire aztán koccintottak. Azután politikáról beszélgettek, szivaroztak s szüresölgették a whisky-grogjukat, míg nem ez elfogyott. Mihelyt Mr. Robert Smithers ezt észrevette, nyomban új adagot hozott. Ez a jelenet több ízben ismétlődött, míg nem végre Mr. Robert Smithersnek a havannák „gyengeségét“ illetőleg kéteylei támadtak s valami olyanfélét kezdett érezni, mintha bérkoesin haladna, de visszajáról ülve.

Ami Mr. Thomas Pottert illeti, ez percre után felkacagott, minden külső indok vagy felszólítás nélkül hebegve erősítette hogy teljesen józan, aztán odaadta magának az estilapot, miután azonban nem talált benne ujdonságokat, sőt arról sem tudott megbizonyosodni, hogy nyomtatva van-e, vagy, majd egész sápadtan visszatért derültséget tettetett amiatt, hogy Mr. Smithers erőteljesen vett az álomosság, galvanikus kacsagással karjára hajotta fejét és szintén el-

aladt. Mikorra felébredt, magához tért Smithers is s mindketten egyetértőleg és nagy komolyan megállapították, hogy ostobaság volt becsinálni diót enni a kotletthez, holott mindenki tudja, hogy attól rosszkedvű és álmos lesz az ember. Szerencse, hogy a whisky és a szivarok némiképp ellensúlyozták a káros hatást. Megittak tehát egy-egy csésze kávé, fizettek s elindultak, hogy dicséretes vállalkozásukat folytassák.

Ekkor éppen félkilenc volt; azt vélték tehát a legokosabbnak, ha féláron elmennek a City-színházba s így is tettek. Mr. Robert Smithers, aki a számla kiigénylítése után kivételesen költői hangulat rabja lett, utközben annak közlésével rövidítette meg Mr. Thomas Potternek az időt, hogy belső feloszlásának közeledését érzi s a színházba érve, annak belső díszítéséhez egy újabbat csatolt avval, hogy két karját lefektetve a páholy karfájára, s fejét azokra hajtva, újból elaludt.

Ily nyugodtan viselkedett az igénytelen Smithers s ennél az érdekes fiatalembernél ilyképp mutatkozott a skót whisky és a legkönnyebb fajtájú havanna hatása. Ellenben Mr. Thomas Potter, aki szerette adni a fenelegényt, a vidám fickót, aki mindent megpróbált s „laute“ él, egészen másképp viselkedett s avval kezdte, hogy percre percre jobban próbára tette a közönség türelmét. Mindjárt beléptekor barátságosan s nagy hangerővel jöestét kívánt az összes nézőknek s leereszkedő módon hozzátette, hogy ne zavartassák magukat, ha netán ki akar-

aladt. Mikorra felébredt, magához tért Smithers is s mindketten egyetértőleg és nagy komolyan megállapították, hogy ostobaság volt becsinálni diót enni a kotletthez, holott mindenki tudja, hogy attól rosszkedvű és álmos lesz az ember. Szerencse, hogy a whisky és a szivarok némiképp ellensúlyozták a káros hatást. Megittak tehát egy-egy csésze kávé, fizettek s elindultak, hogy dicséretes vállalkozásukat folytassák.

Ekkor éppen félkilenc volt; azt vélték tehát a legokosabbnak, ha féláron elmennek a City-színházba s így is tettek. Mr. Robert Smithers, aki a számla kiigénylítése után kivételesen költői hangulat rabja lett, utközben annak közlésével rövidítette meg Mr. Thomas Potternek az időt, hogy belső feloszlásának közeledését érzi s a színházba érve, annak belső díszítéséhez egy újabbat csatolt avval, hogy két karját lefektetve a páholy karfájára, s fejét azokra hajtva, újból elaludt.

Ily nyugodtan viselkedett az igénytelen Smithers s ennél az érdekes fiatalembernél ilyképp mutatkozott a skót whisky és a legkönnyebb fajtájú havanna hatása. Ellenben Mr. Thomas Potter, aki szerette adni a fenelegényt, a vidám fickót, aki mindent megpróbált s „laute“ él, egészen másképp viselkedett s avval kezdte, hogy percre percre jobban próbára tette a közönség türelmét. Mindjárt beléptekor barátságosan s nagy hangerővel jöestét kívánt az összes nézőknek s leereszkedő módon hozzátette, hogy ne zavartassák magukat, ha netán ki akar-

lanság érzete. Sikerül-e végre valahára megoldani a függőben levő nagy kérdéseket? Lehetséges lesz-e a választói reformot akkép megvalósítani, hogy hosszabb időre ne gátolja többé hazánk békés fejlődését! Félünk, hogy ez a kérdés még igen sok mérges vizszálykodásnak a magvát hordja a méhében. A képviselőház bizonytalan időre elnapolta az üléseit, de előbb megválasztotta a választójogi bizottságot, amely a jövő hó elején akarja megkezdeni a munkáját. A bizottság ezen munkájától sokan igen jelentős eredményt remélnek, azt t. i., hogy a tervezett reformon sok oly üdvös változtatást fog eszközölni, ami demokratikus szempontból csak hasznára lesz!

A magyar néptanító.

1866-tól mai napig szakadatlanul azt halljuk, hogy a königgräzti csatát, valamint a francia-porosz hádjáratot a német „Schulmeisterek“ nyerték meg. De az is bizonyos, hogy az az örvendetes tény, hogy mi magyarok ma a művelt nyugoti nemzetek közt foglalhatunk helyet, a magyar tanítónak érdeme.

A legutóbb közzétett adatok szerint, a magyarul beszélők száma milliókkal gyarapodott s azt hiszem, hogy ezen eredményt tanítói karunknak köszönhetjük, annak a magyar tanítónak, kinek utalással az állam mostoha pénzügyi helyzetére évtizedeken át, 3—400 forint évi fizetést juttattunk.

Egy oly országban, melyben a viszonylagos drágaság nagyobb, mint bárhol, mert a forintunk vásárló képessége csekélyebb, mint a frank, lira vagy márkáé, egészen másképp kellene a fix illetményű embereket honorálni. Akik a külföldön kevesebb pénzért sokkal jobb és megfelelőbb ellenértéket kapni, mint nálunk, de amellet külföldön irigylésreméltó kulturális és altruisztikus érzéssel könnyítik meg a megélhetést ingyens, vagy olcsó közintézményekkel, családi házak építésével és a konyhakertészkedés előmozdításával, az irreális gazdák, iparosok és kereskedők kiméletlen megbüntetésével, viszont a társadalom magasabb értelmi fo-

ják aludni ittasságukat.

— Adjatok a kutyának eszontot, hogy befogja a száját — kiáltotta egy ingujjas gentleman.

— Hol ittrad meg a pálinkát? — kérdezte egy másik.

— Nyavalyás! — kiáltotta egy harmadik.

— Nyálás száju! — egy negyedik.

— Dobjátok ki! — indítványozta egy ötödik.

Mr. Thomas Potter a legnagyobb megvetéssel hallgatta végig e megjegyzéseket s ahányszor csak valaki célzást tett az ő személyére, kihívóan lehuzta kalapját a balfülére, két karját nekiszegte a maga oldalának s evvel igen melodramatikus módon sikerült neki kifejeznie, a dacos kihívás szándékát.

Ezalatt lejátszották a nyitányt, melynek mindez ad libitum kísérete volt s kezdetét vette a második darab. Mr. Thomas Potter, akit bántatlansága csak még vakmerőbbé tett, folytatta hallatlan viselkedését. Először utánozta a primadonna trilláit, aztán kipiszszegte a kék görögützet s aszellel megjelenésekor úgy tett, mintha félelmében görcsöket kapott volna, végre pedig hangos szóval nemcsak kommentárt szolgáltatott a színpadon folyó dialógushoz, hanem még Mr. Robert Smitherst is felverte álmából, aki, miután csak igen halvány és bizonytalan fogalma volt arról, hogy hol van, vagy mit követelnek tőle, borzalmas és véget érni nem akaró üvöltözésben tört ki.

Ez több volt a soknál.

— Ki a rendzavarókkal! — hangzott fel

ka eleve kizár sok külsőséget és csalóka látzatot, amely nálunk annyiféle válfajában nehezíti meg a józan megélhetést. S így akárhány tanítói család is áldozata lesz ama áramlatnak, melynek rég gátat kellett volna vetni, ha annak módját ismernék.

Az egész világon, ahol rendezett és konszolidált viszonyok találhatók, a néptanítót megfelelően díjazták, egyben meg is becsülik, önérzetét nem sértik folyton de nálunk a néptanítókat társadalmilag direkt lefojazzák és nevetség tárgyává teszik még ama pereben is, midőn nekik például 40 évi és ezentuli szolgálat elismerése fejében kitüntetést eszközölnék ki.

De, mert állításomat bizonyítani kívánom, arra kérem a tisztelt olvasót, hogy vegye kezébe az 1913. évi január 18-án kiadott hivatalos lapot, ott a többi közt azt fogja olvasni, hogy a király egy cukorgyári igazgatónak a közgadáság és a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül, a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, Nagy Imre mezőtelegedi állami elemi népiskolai igazgatótanítónak a népoktatásügy terén kifejtett buzgó működése elismeréséül, a koronás ezüst érdemkeresztjét adományozta, de ugyan ezen kitüntetést kapta egyidejűleg néhány őrmester, ezredados stb.

S itt meg kell jegyezmem, hogy a hivatalos ki kathegoriába tartozó egyének részére engedélyezett érdemkeresztek legalacsonyabbika az arany- és koronás arany érdemkereszt volt eddig, most egyszerűen egy találták, hogy a magyar néptanítónak érdemeit legfeljebb az ezüst érdemkeresztrel szabad jutalmazni.

Lehet még jobban megalázni azokat, a kik legnagyobb mértékben megérdemelnék, hogy megbecsülnék őket?

Azt hiszem, ennél az esetről a felterjesztés körül valami hiba történt, én t. i. úgy tapasztaltam, hogy az osztrák tanítók, ha legmagasabb kitüntetésben részesülnek, az arany érdemkeresztnél kisebb rendjelt nem kapnak, mert hiába, ha az ezüst érdemkeresztre még az aranygyapjas rend jellegét a „Pridium laborium non vite“-t is rávésnék — az soha sem lesz oly dekoráció, melylyel tanítóinkat kitüntetni szabadna.

minden oldalról s közben olyanféle lármá hallatszott, mintha néhány fiatallembert nekikihajigálnának a falnak, továbbá ilyen párbeszéd:

— Ki vele!

— Nem megyek!

— De muszej!

— Nem akarok!

— Ide a névjegyét, sir!

— Ön esirkefogó, sir!

Erre a közönség tetszésének egy hatalmas kitörése következett s Mr. Robert Smithers és Mr. Thomas Potter oly bámulatos gyorsasággal repültek le a lépcsőn s ki az utcára, hogy a lábuk sem érte a földet.

Mr. Robert Smithers, aki nem tartozott a madarak neméhez, mihelyt barátjával együtt tul volt az első utcasarkon, célozgatni kezdett az álom édességére, hogy jó volna kísérletet tenni arra, hogy a kulcsal beletaláljanak a házuk kapujának kulcslyukába. Mr. Thomas Potter azonban bátor és határozott legény volt. Feltették magukban, hogy vidám estét csapnak — ennek a határozatnak engedelmeskedni kellett. Mr. Robert Smithers, aki háromnegyedrésznire kábult, egy negyedrésznire ittas volt, kétségbesetlen beleegyezett, mire beléptek egy bormérésbe, ahol egy sereg fiatal hölgyet, néhány öreg urat s még több ivogatót és fecsegő bérkoestist találtak. És Mr. Thomas Potter épügy, mint Mr. Robert Smithers, kis üvegecsékből pálinkát s nagy üvegekből szódavizet kezdtek inni, mignem ők maguk se tudták, hogyan vagy mikép az utca kövezetén találták magukat.

Ami ezután következett, az a teljes

Az állandó bizottság ülése.

A városi állandó bizottság tegnap, kedden délelben Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tartott.

Az ülés megnyitása után a polgármester bejelentette, hogy a városi fürdő ügyében a képviselőtestület és a delegáció határozatához alkalmazkodott s hogy a beérkezett ajánlatok felett a képviselőtestület a legközelebbi ülésén fog dönteni. Közli egyúttal, hogy ezen az ülésen fog beszámolni budapesti útjának eredményéről. Az állandó bizottság ezután városi hivatali butorzat beszerzése címén 1000, iskolai célokra 520 koronát, egyéb szükségletekre kisebb összeget szavazott meg.

Vita nélkül teljesítették Superina Antal és Bellen János kérelmét egy városi telek használatának engedélyezésére vonatkozólag. A fentnevezettek havonként 52 koronát fizetnek az 500 négyzetméter telek használatáért s azt kötelesek bekeríteni.

Az Union vegyészeti gyárnak engedélyezik egy 150 m²-es teleknek évi 150 koronás ellenszolgáltatás fejében való használatát. Depeder János lakatosmester a Roitz-féle asztalos-műhely és az Ilona fürdő közötti telken műhelyt akar felállítani s a telekhasználati engedélyt kéri. Minthogy az említett telepek tulajdonosai nem akarnak beleegyezni a lakatos-műhelynek azon helyen való felállításába, a delegáció elhalasztja az ügy tárgyalását addigra, míg az illetőket engedékenységre lehet bírni.

Deseppi előadó közli néhány belvederei telektulajdonosnak azon kérelmét, hogy egy lépcsőzet helyébe kocsiutat építtessen a város. Az építési költségek 36.700 koronát tesznek ki, a város azonban csak az esetben hajlandó a dolgot kereszttul vinni, ha a telektulajdonosok összesen csak 27.400 koronát kérnek az utcaépítéshez szükséges telkekért. A pénzügyi bizottság a telektulajdonosok által kért árakat túlmagasnak találta s elvetette az ajánlatokat. A delegáció rövid tanácskozás után elhatározta, hogy felhívja a városi tanácsot, miszerint kezdjen tárgyalásokat az illető telektulajdonosokkal.

Tárgyalták ezután Cerngar Mátyas drenovai telektulajdonos kérelmét, amelyben egy tévedésből a város területéhez irt telekre az ő nevére való átírását kéri, mint hogy a telek tulajdonát képezi. Kiderül, hogy a város tényleg elvett egy részt Cerngar telkéből, viszont azonban Cerngar ha-

semmi és ür. Ezt az irt másnap reggel a rendőrszoba s bormérés vendégeinek nagyob része töltötte be.

És itt a rendőrségen, a bírák nagy megbotránkozása s a hallgatók nagy ámulatára kiderült, hogy egy bizonyos Robert Smithers egy ugyancsak bizonyos Thomas Potter felbujtogatására és annak támogatásával az elmúlt éjjel több utcában és különböző időben öt férfit, négy fiut s három asszonyt vert meg és teremtett a földre; hogy nevezett Thomas Potter bűnös uton eltulajdonított öt ajtókilincset, két csengetyű-fogantyut s egy női kalapot; hogy barátja, Robert Smithers legalább ötven font értékű karomkodást eresztett meg — darabját öt shillingjével számítvá; hogy a lakosságot tüzilármával s egyéb éktelen ordítózással felverte álmából, öt rendőrneket összetépte a ruháját s még egyéb, elszámálhatóan sok büntetendő cselekményt követett el.

És a békebíró, miután csinos beszédben megleckéztette őket, úgy Mr. Thomas Potter, mint Robert Smithers öt shilling bírságra ítélte „iszákoság“ miatt, továbbá fejébe kint csekély harmincnyé fontra tizen hét bebizonyult személyes támadás miatt a öt shilling, szabadságukban állván, hogy a panaszosokkal egyezkedjenek.

A panaszosokkal lehetett beszélni s Potter és Smithers urak egy negyed évig hiteltől éltek és sohasem csaptak többé görbe estét, noha a panaszosok kijelentették, hogy ugyanily feltételek mellett hetenként kétszer szívesen meg engedik magukat verni.

Charles Dickens.

romszor akkora városi telket vett használatba. Az ügyet rendezni fogják.

Torretta városrész világítási címen kért hitel tárgyalásánál a polgármester bejelentette, hogy intézkedéseket tett a petroleum világításnak villanyvilágítással való felelővételére.

Nagyobb vitára adott okot a vasuti állomás előtt építendő járda ügye. A kiadás 16.000 koronát tenne ki.

Ossoinack András indítványozta, hogy a járda építése helyett távolítsák el a pályaudvar előtti fákat, hogy a tér kibővíthető legyen.

Stupicich rappresentante a via Manzoni és a kapucinusok temploma közötti járdarész elhanyagolt állapotát említi fel s annak javítását indítványozza.

A képviselőtestület mindkét indítványt elfogadta.

Az állandó bizottság azután elhatározta a törvényszéki palota és a San Vito templom között levő teleknek négyzetméterenként 60 korona áron való eladását. A telken új épületszárnyat létesítenek a törvényszékhez.

Végül a zárt ülésben Ruzich Róbert vállalkozónak adták ki a via Pomerio körül végzendő munkálatokat.

— Hol lesz a titkos választás? A Nap értesülése szerint összesen 69 kerületben lesz az új javaslat szerint, titkos választás. Budapest huszonkét választókerületre osztják, ezenkívül még negyvenhét kerület lesz olyan, ahol titkos szavazást enged meg a javaslat. Ezek a törvényhatósági jogú városok, *ideszámítva Fiumét is*, amelyeknek összesen körülbelül negyvenhét mandátum jut. És pedig: Szegednek, Debrecennek 4—4, Szabadkának 3, Temesvárnak, Aradnak, Pécsnek, Miskolcnak, Kassának, Kolozsvárnak, Hódmezővásárhelynek, Győrnek, Marosvásárhelynek, Pozsonynak, Kecskemétnek, Nagyváradnak és *Fiuménak* 2—2, Zombornak, Bajának, Ujvidéknek, Versecnek, Panesovának, Komáromnak, Selmec- és Bélabányának, Sopronnak, Szatmárnak, Székesfehérvárnak 1—1 kerület. Érdekes, hogy Brassóban, Szombathelyen, Ujpesten, Kaposváron, Iglón, Makón, Nagykanizsán, Nagybeeskereken, Nagyszébenben, Nyiregyháza, Sátoraljaujhelyen, Zentán, ahol pedig nagyon sok munkás van, nyilvános lesz a választójog gyakorlása, mert e városok nem törvényhatósági jogúak. Összesen tehát — ha a javaslatból törvény lesz — hatvankilenc kerületben nyilatkozhat meg a választók akarata titkosan.

Minden a kihordás vagy a székeldés körüli felmerülő panaszi telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérjük bejelenteni.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

- A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.
- A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.
- A népkert (Giardino pubblico) nyitva van este 9 óráig.
- A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.
- A tetsőtői Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidj ellenében. (Feljárt a susáki hiddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)
- Klotild főhercegnő diszkertje Villa Giuseppe (a kormányzói palota mellett) megtekinthető a császári család távollétében hétköznapiakon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidj nincs.
- A Danubius-hajógyár telepe csak a haditengerészeti akadémia parancsnokságának speciális engedélyével tekinthető meg.
- A rizshántógyár, a papirgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.
- A kivándorlási ház megtekintésére (Via Inaustria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

SZERENCSETLÉN

fürdőpolitika az, melyet Abbazia rovására üz az abbaziai fürdőbizottság. Mindenki látja, hogy Abbaziaiban az utóbbi években a fürdővendégek érdeke helyett nemzetiségi politika dühöng. Mig az idegeneket is aszerint becsülik meg, hogy milyen a nemzetisége.

Természetes, hogy ennek a lehetetlen politikának nem maradt el a következménye, hogy sok, jobb izlésű fürdővendég elkerülte Abbaziait. De az abbaziai vezetőség még mindig nem okult ezen. Ugy látszik, még azt a pár vendéget is el akarja üldözni, aki véletlenül ott lézeng. Erre vall legalább az a legujabb intézkedésük, amelyet a fürdővendégek érdekében (?) csináltak, hogy t. i. a jövő hónapban választás lesz, amelyen a fürdővendégek a fürdőbizottságba két tagot választhatnak, a kik ott az érdekeiket képviseljék.

Hogy mit jelent ez a papíron tetszetős méltányosság, elég ráutalnunk az eddigi választásokra, különösen a legutóbbira, amely 3 év előtt volt.

Magyar, német, horvát és lengyel jelöltek pályáztak. És kezdetét vette egy olyan agitáció, amely sokszor a durvaságba és izléstelenségbe jutott. Három hétig tartott a heccelődés uton-utfélen, kávéházban, vendéglőben, pensióban. Három hétig nem volt nyugta a vendégeknek, a kik kimerültek attól az agitációtól, mely őket is magukkal sodorta. Annyira kiélesedtek az ellentétek idegen és belső, vendég és pensió között, hogy egyes szállodákban, mint a *Quittában*, a *Speranzában*, *Palace-hotelben* stb., még nyiltan tan is kitört a gyűlölködés. A német hotelek a magyar vendégekkel kölcsönösen gorombáskodtak.

Hol van tehát ebben a dologban az idegenek érdeke? Ezt a buta, károkat okozó intézkedést épen az idegenek érdekében kellett volna már rég megszüntetni.

De ki törődik ma komolyan Abbaziaiban az idegenek érdekeivel? Ki akar ott komolyan nemzetiségi békét? Senki!

A szervezkedés ez új választásra már kezdődik Abbaziaiban. Pártok alakultak nemzetiségek szerint. És a közeli napokban már látható lesz, mint csapnak össze ezek a pártok, hogyan fog dühöngeni a gyűlölködés az egész vonalon.

Mert, kérem, Abbazia egy klimatikus üdülő és szórakozó hely. A vezetőség pedig nem törődik az idegenek szórakoztatásával. Márk.

— A fiumei vasutasok és a drágaság. Nagy elkeseredést okozott a fiumei vasutasok között a máv. igazgatóságnak az az intézkedése, amely január 1-étől kezdődőleg megvonta tőlük azt az utazási kedvezményt amelynek segítségével családtagjaik élelem bevásárlás céljából havonta kétszer díjmentesen utazhattak Zágrábig és a bevásárolt 100 kilogrammnál nem több súlyú árut szabad podgyásként hozhatták Fiuméba. Ez a vasuti rendelet a mostani rendkívüli drágaságban nagyon érzékenyen sújtja különösen a kisebb fizetésű vasutasokat, akik zöldség, főzelék, gyümölcs és baromfiszükségletüket rendszeren a termőhelyen, a Zágráb-károlyvárosi vonal mentén eső valamely községben szerezték be. A vasutas szövetség fiumei kerületének választmánya tegnap este ülést is tartott ez ügyben és elhatározta, hogy az utazási kedvezmény újból való megadásáért kérvénnyel fordul az államvasutak igazgatóságához. kérvény pártolására megkeresi Bacsinszky Vladimir zágrábi üzletvezetőt és küldöttséget meneszt gróf Wickenburg István v. b. t. t. fiumei kormányzóhoz, hogy mint a fiumei mostoha viszonyok legalaposabb ismerője kegyesen pártfogolja a folyamodást. Mi a magunk részéről is nagyon méltányosnak és jogosnak tartjuk a vasutas szövetség mozgalmát, mert tudvalevő, hogy a vásárló közönség sehol sincs annyira kitéve a piaci árak hullámzásának, mint Fiumében.

— A választójog ügye a rappresentanzában. A városi képviselőtestület pénteki ülése érdekesnek ígérkezik, minthogy tárgyalni fogják Ossoinack András rappresentanténak az országgyűlési általános választójog és Corossacz Ferencnek a községi általános választójog ügyében beterjesztett indítványát.

— A pénzügyi bizottság ülése. A városi pénzügyi bizottság esütörtökön délben ülést tart a városháza kistermében, ahol a városi fürdő építésére ajánlatokat, valamint a víz-csőhálózat kibővítésére és több telek megvásárlására vonatkozó indítványokat fogja tárgyalni.

— Építési szándékozók figyelmébe. A városi tanács közhírré teszi, hogy a belügyminiszter 1913. január 4-én kelt 197.250-12 számú leiratával jóváhagyta Plasse alközség szabályozási tervezetét. Akik tehát a volt Ciotta kert és a torpedógyár, valamint a volt Ghyczy-vila és a pehlini Szent-János kápolna közötti utak mentén bármilyen építkezést végrehajtani szándékoznak, kötelesek előbb az építési tervezetet a műszaki hivatalnak felülvizsgálás céljából bemutatni.

— Eltűnt pénzesládák. A múlt évi november 12-én Londonban 40 pénzesládát adtak fel az Egyiptomi bank címére. A pénzesládákat, amelyekben csupa aranyban óriási összegek voltak, a Schwalbe nevű német hajó szállította el Londonból. Két megbízott őröködött állandóan a pénzesládák felett, de így is megtörtént az eset, hogy valaki elemelt két pénzesládát, helyükbe pedig kövekkel megrakott két hasonló ládát tett. A pénzesládák eltűnését csak Alexandriában vették észre. Minden jel arra vall, hogy a lopást olyanok követték el, akik tudtak a pénzzállításról s már előre készítettek két a pénzesládákhoz teljesen hasonló ládát. Hogy azután melyik kikötőben hajtották végre a lopást nehéz lesz megállapítani, mert a hajó utközben Bréma, Trieszt és Fiume kikötőket érintette. Az ügyben a fiumei rendőrség is nyomozást indított, de aligha sikerül a tettesek nyomára akadni. Az a londoni pénzintézet, a mely a pénzt feladta 10.000 korona jutalomdíjat tűzött ki a tettesek kézrekerítőjének.

— Egy trieszti tragédia utójátéka. Triesztben január 2-ika és 3-ika közötti éjjelen Belleli Félix varrógépgyűnök felesége álmában elmetszette beretvéval háromhónapos gyermeke nyakát. A szerencsétlen anyát azóta nagy szomorúság gyötörte, attól tartottak, hogy megőrül. Tegnap meg akart válni életétől. Egy kalapácsal többször a fejére sújtott és súlyos sérüléseket szenvedett a koponyáján. Beszállították a kórházba.

— Veszedelmes csavargók. Két titkos rendőr tegnapelőtt bekísérte a rendőrségre Marich János 19 és Bogdanovics Ferenc 26 éves foglalkozás nélküli egyéneket, akik napok óta csavarogtak a városban. A rendőrségnek gyanus volt mindkettő s ezért távirati felvilágosítást kért tőlük több város rendőrségétől. Tegnap megérkeztek a választók, melyek szerint Marich és Bogdanovich többször büntetett, veszedelmes tolvajok. A rendőrbíróság egyenként egyhavi elzárásra és a város területéről való kitiltásra ítélte őket.

— Tegnap Santalesa detektiv bekísérte Stern Savko 36 és Stockl Ferenc 28 éves egyéneket, akik közbiztonsági szempontból veszedelmes alakoknak bizonyultak.

— Doktori vizsga. Beusterien Henrik rendőrtisztviselő e hó 25-én a budapesti tudományegyetemen a jogtudományi vizsgát sikerrel letette.

Értekezlet a menetrend ügyében. Február elején a magyar és az osztrák hajózási és vasúti vállalatok képviselői Fiumében értekezletet tartanak, hogy megállapítsák a Fiume felé közlekedő hajók és vonatok új nyári menetrendjét.

— **A ravenna—fiumei hajójárat.** A legközelebb meginduló fiume-ravennai hajójáratnak — melyről elsőnek adott hírt A Tengerpart — a január 18-án szentesített olasz törvény tekintélyes állami szubvenciót állapít meg. A szubvenciót az olasz kormány 15 évig fogja fizetni. A törvény értelmében nemcsak Fiumével, hanem Trieszttel is közvetlen összeköttetés létesítendő és rendszeres járatok tartandók fenn az albániai Bojana folyón is. A járatokat a Puglia és a Succesori di Sansone Forli vállalatok fogják üzemben tartani. Az utóbbi vállalat néhány év előtt már járatta Fiume és Ravenna között egyik hajóját, a Romagna-t, amely tudvalevően rosszul volt megrakva és emiatt utasainak nagy részével együtt elsüllyedt.

— **Megtámadott rendőr.** Tegnap reggel hat órakor az óvárosi Calle dei Canapinin két munkáskülsejű egyén megtámadta Facini közrendőrt s mialatt az egyik átkarolva tartotta, a másik adig ütlegelte, amíg elvesztette eszméletét. Egy arra haladó munkás ráakadt az elalélt rendőrré, akit mindenképp előtt eszméletre térített, majd a mentőállomásra kísért. Itt bekötötték a rendőr könnyebb természetű sérüléseit. A támadókat, akik Simsich Gusztáv és Gradis Miklós napszámosok, Jagodnik titkosrendőr egy osztályában megtalálta és letartóztatta. Hatóság elleni erőszak címén megindítják az eljárást.

A két munkás azt állítja, hogy a rendőr provokálta őket. A rendőr ellenben úgy adja elő a dolgot, hogy Simsich és Gradis egy pohár borra hívták, amit azonban nem fogadhatott el. Emiatt dühösekké lettek és sértegetni kezdték a rendőrt, aki mindkettőt be akarta kísérni. Ekkor támadták meg.

— **Gyújtogatás boszúból.** A csavlei elöljáróság tegnap telefonon tudatta a susáki csendőrséggel, hogy Mavrinci helységben ismeretlen tettes felgyújtotta egy parasztgazda szénáját, amelynek azonban csak egyik része égett el. Minthogy az illető gazdának a faluban sok ellensége van, valószínű, hogy közülök valamelyik a gyújtogató. A kár túlhaladja a 100 koronát. A susáki csendőrség keresi a gyújtogatót.

— **A kikötőből.** Jan. 29. Érkezett: Alessandra angol gőzös Hullból, 4250 tonna kőszénal; Gilda osztrák gőzös Triesztből, 1400 bál gyapottal; Jókai magyar gőzös Santosból, 750 zsák kávéval, 740 bál tengeri füvel és 175 üres hordóval; Maria görög gőzös Velencéből, üresen.

Indult: Pavia angol gőzös Liverpoolba, 3500 tonna cukorral, 120 tonna fakivonattal; Tirol osztrák gőzös Smirnába, 1020 tonna cukorral, 60 tonna rizsszel, 10 tonna papírral és 80 láda üvegáruval; Kolozsvár magyar gőzös Mogadorba, 350 tonna fával, 250 bál dohányval, 120 tonna papírral, 30 tonna ásványvízzel és nagyobb cukor szállítmánnyal; Sztérenyi magyar gőzös Konstantinápolyba, üresen.

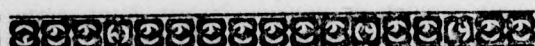
— **Baleset a robbantásnál.** Az abbaziai mentők tegnap beszállították a fiumei kórházba Pocsich András 28 éves kőművest, aki robbantás közben szerencsétlenül járt. A lehulló szikladarabok egyike ráesett, földre teperte s egyik bordáját eltörte.

— **Gyapjukelmék összemenését** legjobban a Sunlight-szappan használata által akadályozhatjuk meg. Nincs finomabb és tisztább a Sunlight-szappannál, és ugyan ily tiszták, finomak és puhák lesznek a Sunlight-szappannal mosott szövetek is. Gyap-

jukelmék összemenésének a rossz mosószerek az okozói, melyek fájdalmasak az érzékeny testre nézve, és sok gyermekesírásnak okozói. Anyák kísérleljék meg a Sunlight-szappant.

— **Uj olasz függő kölcsön.** Egy olasz bankkonzorcium a Banca d'Italia vezetése alatt átvette az olasz kormány által kibocsátandó öt évre szóló, 4 százalékos, 400 millió líras kincstári kötvényeket, melyeknek emissziójára a kormány az 1912. december 29-iki törvényben kapott felhatalmazást é pedig államvasuti beruházásokra a Dette Publique Ottomane-nak fizetendő 50 millió líra folyósítására, a Libiában szükséges hadianyag időnkénti kiegészítésére és rendkívül hadianyagszükséglet kielégítésére. A kibocsátott kötvények átvétele al pari és a nyilvános jegyzés mellőzésével történik.

— **Édes Otthon.** A Magyar Könyvtár, Radó Antal kitűnő vállalatának legújabb sorozata közli Bernstein Henry Édes Otthon című ismert és nagyhatású darabját Ábrányi Emil finom művészettel végzett fordításában. A darab egyike Bernstein legnagyobb hatású drámáinak, mely mint olvasmány is rendkívül érdekes. A füzet a Lampel R. Wodianer F. és fiai cég adta ki; ára 60 fillér.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3

Hetenként háromszor
uj, fényes műsor!

Automobilverseny Budapest—Fiume között.

Nagyszabású automobilversenyre készül az Országos Automobil Club, melynek programja már készen van, csak időpontja nincsen még végleg megállapítva. A verseny, amelynek kiindulási pontja Budapest, végcélja pedig Fiume és címe is „Adria—Tátra automobilverseny“, hét napra terjed és programja a következő:

1. nap. Budapest—Székesfehérvár—Veszprém—Nagykanizsa—Kaposvár—Pécs.
2. nap. Pécs—Násicz—Pozsega—Károlyváros.
3. nap. Károlyváros—Fiume.
4. nap. Fiume—Zágráb.
5. nap. Zágráb—Varasd—Szombathely—Sopron—Pozsony.
6. nap. Pozsony—Tátrafüred.
7. nap. Tátrafüred—Budapest.

A kereskedelemügyi miniszter már körrendeletet intézett a versenyutak mentén fekvő államépítészeti hivatalokhoz, gondoskodjanak minél előbb az utak jókarba helyezéséről, ami az utaknak automobilverseny nélkül is jól fog esni. A verseny rendkívül érdekes, súlyos föladatot ró a résztvevőkre és első eset, hogy Fiume is beillesztett egy ilyen arányú verseny állomáshelyei közé. Fiume a verseny első felének a végállomása és itt már biztosan megállapítható lesz, hogy melyik automobil folytathatja az utat a győzelem reményével.

Fiume város vezetősége is nagyszabású intézkedéseket tesz, hogy a versenyben résztvevőket a városhoz méltó módon fogadhasa és az itt töltött egy napot kellemes emléküvé tegye.

TŐZSDE.

Budapesti Értéktőzsde.		Jan. 27 zárlat	Mai árt. 1/2 óra
Magyar hitelrészvény	807.50	812.—	
Osztrák hitelrészvény	615.—	617.—	
4%-os koronajáradék	84.45	84.40	
Osztr.-magy. államvasut	695.50	702.—	
Jelzálogbank	428.50	429.—	
Leszámitóbank	512.50	514.—	
Hazai Bank	288.—	293.—	
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	558.—	572.—	
Rimamurányi	701.50	706.—	
Salgótarjáni	746.—	748.—	
Közuti Vasut	677.50	681.—	
Városi Villamos	367.50	371.—	
Adria	526.—	530.—	
Déli Vasut	106.—	—	
Magyar Cukoripar	2795.—	—	
Rizsgyár	3700.—	—	

Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		Jan. 27 zárlat	Mai árt. 1/2 óra
Búza áprilusra	11.71	11.74	
Búza októberre	12.18	12.23	
Rozs 1913 áprilusra	10.14	10.15	
Rozs októberre	9.72	9.73	
Tengeri májusra	7.67	7.68	
Tengeri júliusra	7.86	7.89	
Zab áprilusra	10.61	10.61	
Zab októberre	8.84	8.86	

Bécsi Értéktőzsde.		Jan. 27 zárlat	Mai árt. 1/2 óra
Osztrák hitelrészvény	615.50	618.—	
Magyar hitelrészvény	803.—	812.—	
Osztrák magyar államvasut	695.50	702.—	
Déli Vasut	102.50	107.50	
Alpesi	1016.50	1025.—	
Skoda	787.—	795.—	
Osztr. koronajár.	84.90	—	

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi köz- sok átlagart.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	290.—
Fiumei Népbank	110.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1450.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1150.—
Orient tengerhajózási társ.	1440.—
Alt. Forgalmi r. t.	2250.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	278.—
Navigazione Libera Trieste	622.—
Osztrák Lloyd	528.—
Stabilimento Tecnico	9875.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	410.—
I. Trieszti Rizsgyár	902.—
„Kerka“ dálmát vízművek r. t.	396.—
Spalato Portland Cement	408.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	896.—
Riunione Adriatica	3875.—

— **Az Osztrák Lloyd januári menetrendje.** A Földközi-tengeri szolgálat: A görög—levantei „A“ vonal gőzöse január 15 és 25-én rakodik Fiumében Brindisi, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Wathy Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Trebisonda, és Rizeh, kikötők részére.

A görög—levantei „B“ vonal hajói jan. 19-ike és febr. 2-ike körül rakodnak Fiumében, Brindisi, Korfu, Patrasz, Argostoli, Calamata, Cerigó, Pireusz, Sira, Wathy, Cesme, Smirna, Metelino, Dardanelli, Gallipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerasonda, Rizeh és Trebisonda kikötők részére.

A thesszáliai „A“ vonal gőzösei január 25-ike körül rakodik Fiumében, Medua, Durazzo, Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Saloniki, Cavalla, Dedeagatsch, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Konstanz és Odessa kikötők részére.

A thesszáliai „B“ vonal gőzösei január 18 és febr. 1-e körül rakodnak Fiumében Medua, Durazzo, Valona, Santi, Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lago, Dedeagatsch, Dardanelli, Rodosto, Konstantinápoly és Haidar Pacha kikötők részére.

A sziriai „A“ vonal gőzösei jan. 15 és 28-a körül rakodnak Fiumében Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beirut, Jaffa, Caifa, Tripolis, Alessandretta, Mersina, Larnaca, Limassol részére.

A sziriai „B“ vonal gőzösei január 21-ike körül rakodik Fiumében, Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beirut, Jaffa, Caifa, Said, Tripolis, Alessandretta, Mersina, Larnaco és Limassol kikötők részére.

Távirat — Telefon.

Lukács László — gróf.

BECS, jan. 29. Beavatott forrásból jelentik, hogy ő felsége Lukács László miniszterelnököt a grófi rangra emelte. Az erre vonatkozó királyi kézirat a hivatalos lap legközelebbi számában fog megjelenni.

Tisza és a románok.

BUDAPEST, jan. 29. Mint kiderült, Tisza István tárgyalásokat folytatott a román képviselőket a választójogi javaslat ügyében. Mint a Bud. Tud. jelenti, a megbeszéléseknek semmi más jelentősége nincs, mint az, hogy Tisza közeledést keresett a román nacionalistákkal.

Az ellenzék akciója.

BUDAPEST, jan. 29. A szövetséget pártok választójogi bizottsága ma délelőtt Apponyi Albert gróf elnöke mellett ülést tartott. Ezen három albizottságot választottak, hogy ezek a revíziós munkáját külön külön végezzék. A bizottság ma este újra összeül, aztán február 5-én tart ülést.

A szövetséget ellenzék választójogi albizottságának mai ülésén megállapították azokat a feltételeket, melyekhez az ellenzék a szavazati jogosultságot kötni kívánja.

Katonák a sztrájknál.

BUDAPEST, jan. 29. A kormány felhatalmazást kapott, hogy a tömegsztrájknál, szükség esetén a katonaságot teljes mértékben igénybe vehesse. E célból, épp úgy, mint májusban és októberben, karhatalmi zászlóaljokat szerveznek. Ezeket a zászlóaljakat már most felállítják. A katonáknak a sztrájk idején tilos lesz a kaszárnyát elhagyni, aminthogy már most vasárnap, mert a szociálisták kongresszust tartottak, egy katona sem kapott Budapesten kimenőt.

A Pallós-ügy hullámai.

BUDAPEST, jan. 29. Tudvalevő, hogy a Pallós-ügyvel kapcsolatban azt a súlyos vádat emelték Baráth Ármint, a sajtóiroda főnöke ellen, hogy őt Pallós megvesztegette. A vasárnapi lapokban aztán egy nyilatkozat jelent meg, amelyben a vizsgálati Pallós kijelentette, hogy Baráth soha sem volt az ő kijárója és pénzt sem kapott tőle.

A Pesti Hirlap ma reggel megjelent száma erről a nyilatkozatról szenzációs cikkeket közöl. Azt mondja, hogy nyilatkozatot Takács Aurél vizsgálóbíró, Kelemen Samu védő és Baráth Ármint együttesen csikarták ki Pallósból. Mikor Gál Jenő dr., Fehéri Armandnak, a Pesti Hirlap munkatársának ügyvédje vasárnap megjelent Takács vizsgálóbírónál, az éppen ott levő Pallós így szólt:

— Tegnap egy nyilatkozatot csikartak ki tőlem...

Tovább nem folytathatta, mert a vizsgálóbíró közbevágott:

— Ha erről az ügyről még egy szót szól, azonnal vissza kísértetem a cellájába!

Gál dr. Kelemen Samuhoz fordult felvilágosításért, aki elismerte, hogy jelen volt mikor a vizsgálóbíró és Baráth a nyilatkozatot kivették Pallósból. Arra a kérdésre, hogy mint Pallós védője miként tehetett ezt, az felelte, hogy segíteni akart Baráthon. Kijelentette Kelemen, hogy ő csak a valómásnál volt jelen, akkor eltávozott és így a jegyzőkönyv aláírásánál csak a vizsgálóbíró és Baráth maradtak a szobában.

A kormány is nyilatkozott és azt mondta, hogy jó lesz a Pallós-ügyvel hallgatni, mert nagyon sok ellenzéki képviselő van benne kompromittálva. Erre is felel a Pesti Hirlap és felhívja a kormányt, hogy hozza nyilvánosságra, mert nem igaz, hogy csak ellenzékiek vannak kompromittálva. Akad a noteszben — mondja a P. H. — szép szám mal munkapárti is. Jelezi a P. H., hogy a mennyiben a kormány nem hozza a notesz tartalmát nyilvánosságra, akkor ő fogja ezt megtenni. Egyben rögtön megnevez két kijárót. Ezek: Várady Gábor, néhai Hieronymi Károly veje és Egry Béla pártonkívüli képviselő.

A Pesti Hirlap cikke óriási konsternációt keltett politikai körökben és mindenütt nagy érdeklődéssel várják a fejleményeket.

Rainer főherceg temetése.

BECS, jan. 29. Rainer főherceget pénteken délután 4 órakor temetik.

Tengeri katasztrófa.

LE HAVRE, jan. 29. A „Phyrne“ nevű gőzös Algir és Rouen közötti útján a Hague foknál nekiment a „Panyani“ német vitorlásnak, amely azonnal elsüllyedt. A vitorlás személyzetéből négy embert megmentettek, a többi harminc vízbe fullt.

Incidens egy tárgyaláson.

BUDAPEST, jan. 29. Mára volt kitűzve Schwarz Johanna gyilkosainak: Rosenfeld Lajosnak és Kálmánnak ügyében az esküdtszéki tárgyalás. A Rosenfeld testvérek — tudvalevőleg — kloroformmal elaltatták, aztán megfojtották a szerencsétlen perditát.

A tárgyaláson Baloghy György elnökölt. Kihallgatták a vádlottakat, ekkor az ügyész zárt tárgyalás elrendelését kérte. Ehhez a törvényszék hozzá járult, de aztán nem bírtak tovább tárgyalni, mert ekkor az elnök felhívta Ajtay K. Sándor dr. orvos-tanárt, hogy tegye le az orvosszakértői esküt. Ajtay az eskü letételét kereken megtagadta, hivatkozván arra, hogy mint tanár ugyanis tett esküt, így most nem tartozik külön esküt tenni. Ő — mondotta — mint esküt tett orvostanár — külön eskü nélkül is teljesíti kötelességét és még nem fordult elő praxisában, hogy még egyszer megesket-

ték volna.

Az ügyész ekkor a tárgyalás elnapolását kérte, amihez a védő is hozzájárult. A törvényszék a tárgyalást elnapolta, egyben a mai tárgyalási költségekben elmarasztalta Ajtayt, mert az ő makacsodása miatt nem lehetett a tárgyalást folytatni. Az eset orvosi és jogászai körökben érthetően nagy feltűnést keltett.

Visszautasított királyi meghívás.

LONDON, jan. 29. Kolosszális feltűnést kelt, hogy Tewfik pasa török nagykövet nem fogadta el György király meghívását a mai udvari fogadó estélyre. Tewfik pasa nagyköveten kívül a királyi pár Resid pasát és Ozmán Nizámi pasát meghívta a Windsor-kastélyba; a londoni török nagykövet a főudvarmesteri hivatal útján kimentette magát és társait azzal a kifogással, hogy a portáról nagyon fontos utasítások jöttek siffrozott táviratokban és azoknak megfejtése sürgős. Első eset, hogy egy nagykövet visszautasította egy barátságos nagyhatalom királyának meghívását.

Szerb-montenegrói vámszövetség.

BELGRÁD, jan. 29. A szerb és a montenegrói kormányok között tárgyalások indultak meg, amelyeknek az a célja, hogy a két állam vámszövetségre lépjen egymással.

Román kölcsön.

BUKAREST, jan. 29. A kormány és a berlini Discontgesellschaftnak ideérkezett képviselője között tárgyalások folynak 500 millió frank kölcsön fölvételéről.

Orosz vélemény.

PÁRIS, jan. 29. Krupenski római orosz nagykövet, mint a Temps-nak jelentik, a római Tribuna munkatársa előtt így nyilatkozott:

— Meg vagyok arról győződve, hogy a háboru újból ki fog törni, mert a Balkán-szövetség nem mondhat le Drinápoly követeléséről. Ha pedig megint kitör a háboru, akkor a nagyhatalmak nem fogják megőrizhetni semlegességüket.

PÉTERVÁR, jan. 29. A Novoje Vremja mai száma közli, hogy a pétervári külügyminisztérium utasítására a bukaresti orosz követ kijelentette a román kormánynak, hogy Oroszország a leghatározottabban elítéli Románia magatartását Bulgáriával szemben és ha Románia megtámadná Bulgáriát, akkor Oroszország is kénytelen volna katonai intézkedéseket tenni.

Menekülő ó-törökök.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 29. Resid bég, a szultán második kamarását szabadon bocsátották és most hir szerint angol védelem alatt áll. A volt kabinet több híve köztük Muktar bég, a volt sejk-ül-izlam fia, egy orosz gőzösre menekült. Szaidnak, Kiamil volt nagyvezér fiának is sikerült menekülnie.

Bolgár fenyegetés.

SZOFIA, jan. 29. Egy vezető bolgár politikus így nyilatkozott a helyzetről:

— A kormány korlátlan felhatalmazást adott a londoni delegátusoknak, hogy adott pillanatban megszakíthassák a béketárgyalásokat és felmondhassák a fegyverszünetet Drinápoly dolgában Bulgária tovább nem vár a feleletre. Ha Törökország rögtön le nem mond Drinápolyról, akkor folytatni fogjuk a háborút. Csak két eset lehetséges a hadjárat folytatásának elkerülésére. Az egyik az, hogy újabb forradalom segítségével ismét Kiamil pasa kerülne kormányra, a másik pedig, ha a nagyhatalmak fegyveresen lépnek közbe.

Uj terv Drinápolylyal.

BERLIN, jan. 29. Londonban beavatott körökben lehetségesnek tartják, hogy új alapon megindulhassanak a béketárgyalások. Az új alap az volna, hogy Drinápoly ma-

Zágráb—samobori h. é. vasut.

Pályázati hirdetés.

Angolszén szállításra 1913 évi május hó 1-től, évi szükséglet mintegy 6-700.000 kg.; Ajánlatok a Zágráb—samobori h. é. vasut üzemeltetéséhez Zágrábban 1913. február 15-ig benyújtandók,

Értekezlet a menetrend ügyében. Február elején a magyar és az osztrák hajózási és vasúti vállalatok képviselői Fiumében értekezletet tartanak, hogy megállapítsák a Fiume felé közlekedő hajók és vonatok új nyári menetrendjét.

— **A ravenna—fiumei hajójárat.** A legközelebb meginduló fiume-ravennai hajójáratnak — melyről elsőnek adott hírt A Tengerpart — a január 18-án szentesített olasz törvény tekintélyes állami szubvenciót állapít meg. A szubvenciót az olasz kormány 15 évig fogja fizetni. A törvény értelmében nemcsak Fiumével, hanem Trieszttel is közvetlen összeköttetés létesítendő és rendszeres járatok tartandók fenn az albániai Bojana folyón is. A járatokat a Puglia és a Succesori di Sansone Forli vállalatok fogják üzemben tartani. Az utóbbi vállalat néhány év előtt már járatta Fiume és Ravenna között egyik hajóját, a Romagna-t, amely tudvalevően rosszul volt megrakva és emiatt utasainak nagy részével együtt elsüllyedt.

— **Megtámadott rendőr.** Tegnap reggel hat órakor az óvárosi Calle dei Canapinin két munkáskülsője egyén megtámadta Facini közrendőrt s mialatt az egyik átkarolva tartotta, a másik adig ütlegelte, amíg elvesztette eszméletét. Egy arra haladó munkás ráakadt az elalélt rendőrré, akit mindenekelőtt eszméletre térített, majd a mentőállomásra kísért. Itt bekötötték a rendőr könnyebb természetű sérüléseit. A támadókat, akik Simsich Gusztáv és Gradis Miklós napszamosok, Jagodnik titkosrendőr egy osztályában megtalálta és letartóztatta. Hatóság elleni erőszak címén megindítják az eljárást.

A két munkás azt állítja, hogy a rendőr provokálta őket. A rendőr ellenben úgy adja elő a dolgot, hogy Simsich és Gradis egy pohár borra hívták, amit azonban nem fogadhatott el. Emiatt dühösebb lettek és sértegetni kezdték a rendőrt, aki mindketőt be akarta kísélni. Ekkor támadták meg.

— **Gyujtogatás boszúból.** A csavlei előljároság tegnap telefonon tudatta a susáki csendőrséggel, hogy Mavrinci helységben ismeretlen tettes felgyújtotta egy parasztagazda szénáját, amelynek azonban csak egyik része égett el. Minthogy az illető gazdának a faluban sok ellensége van, valószínű, hogy közülök valamelyik a gyujtogató. A kár túlhaladja a 100 koronát. A susáki csendőrség keresi a gyujtogatót.

— **A kikötőből.** Jan. 29. Érkezett: Alessandra angol gőzös Hullból, 4250 tonna kőszénnel; Gilda osztrák gőzös Triesztből, 1400 bál gyapottal; Jókai magyar gőzös Santosból, 750 zsák kávéval, 740 bál tengeri füvel és 175 üres hordóval; Maria görög gőzös Velencéből, üresen.

Indult: Pavia angol gőzös Liverpoolba, 3500 tonna cukorral, 120 tonna fakivonattal; Tirol osztrák gőzös Smirnába, 1020 tonna cukorral, 60 tonna rizsszel, 10 tonna papírral és 80 láda üvegáruval; Kolozsvár magyar gőzös Mogadorba, 350 tonna fával, 250 bál dohánynyal, 120 tonna papírral, 30 tonna ásványvízzel és nagyobb cukor szállítmánnyal; Sztérényi magyar gőzös Konstantinápolyba, üresen.

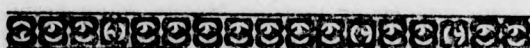
— **Baleset a robbantásnál.** Az abbaziai mentők tegnap beszállították a fiumei kórházba Poseich András 28 éves kőművest, aki robbantás közben szerencsétlenül járt. A lehulló szikladarabok egyike ráesett, földre teperte s egyik bordáját eltörte.

— **Gyapjukelmék összemelését** legjobban a Sunlight-szappan használata által akadályozhatjuk meg. Nincs finomabb és tisztább a Sunlight-szappannál, és ugyanily tiszták, finomak és puhák lesznek a Sunlight-szappannal mosott szövetek is. Gyap-

jukelmék összemelésének a rossz mosószer az okozói, melyek fájdalmasak az érzékeny testre nézve, és sok gyermekírásnak okozói. Anyák kísérlejték meg a Sunlight-szappant.

— **Uj olasz függő kölesön.** Egy olasz bankkonzorcium a Banca d'Italia vezetése alatt átvette az olasz kormány által kibocsátandó öt évre szóló, 4 százalékos, 400 millió lírás kincstári kötvényeket, melyeknek emissziójára a kormány az 1912. december 29-iki törvényben kapott felhatalmazást és pedig államvasuti beruházásokra a Dette Publique Ottomane-nak fizetendő 50 millió líra folyósítására, a Líbiában szükséges hadianyag időnkénti kiegészítésére és rendkívül hadianyagszükséglet kielégítésére. A kibocsátott kötvények átvétele al pari és a nyilvános jegyzés mellőzésével történik.

— **Édes Otthon.** A Magyar Könyvtár, Radó Antal kitűnő vállalatának legújabb sorozata közli Bernstein Henry Édes Otthon című ismert és nagyhatású darabját Ábrányi Emil finom művészettel végzett fordításában. A darab egyike Bernstein leg nagyobb hatású drámáinak, mely mint olvasmány is rendkívül érdekes. A füzet a Lampel R. Wodianer F. és fiai cég adta ki: ára 60 fillér.

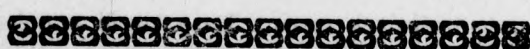

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3

Hetenként háromszor

uj, fényes műsor!

Automobilverseny Budapest—Fiume között.

Nagyszabású automobilversenyre készül az Országos Automobil Club, melynek programja már készen van, csak időpontja nincsen még végleg megállapítva. A verseny, amelynek kiindulási pontja Budapest, végeljárja pedig Fiume és címe is „Adria—Tátra automobilverseny“, hét napra terjed és programja a következő:

1. nap. Budapest—Székesfehérvár—Veszprém—Nagykanizsa—Kaposvár—Pécs.
2. nap. Pécs—Násicz—Pozsega—Károlyváros.
3. nap. Károlyváros—Fiume.
4. nap. Fiume—Zágráb.
5. nap. Zágráb—Varasd—Szombathely—Sopron—Pozsony.
6. nap. Pozsony—Tátrafüred.
7. nap. Tátrafüred—Budapest.

A kereskedelemügyi miniszter már körrendeletet intézett a versenyutak mentén fekvő államépítészeti hivatalokhoz, gondoskodjanak minél előbb az utak jókarba helyezéséről, ami az utaknak automobilverseny nélkül is jól fog esni. A verseny rendkívül érdekes, sulyos földadatot ró a résztvevőkre és első eset, hogy Fiume is beillesztett egy ilyen arányú verseny állomás helyi közé. Fiume a verseny első felének a végállomása és itt már biztosan megállapítható lesz, hogy melyik automobil folytathatja az utat a győzelem reményével.

Fiume város vezetősége is nagyszabású intézkedéseket tesz, hogy a versenyben résztvevőket a városhoz méltó módon fogadhasa és az itt töltött egy napot kellemes emléküvé tegye.

TŐZSDE.

	Jan. 27 zárlat	Mai árt. % 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	807.50	812.—
Osztrák hitelrészvény	615.—	617.—
4%-os koronajáradék	84.45	84.40
Osztr.-magy. államvasut	695.50	702.—
Jelzálogbank	428.50	429.—
Leszámitolóbank	512.50	514.—
Hazai Bank	288.—	293.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	558.—	572.—
Rimamurányi	701.50	706.—
Salgótarjáni	746.—	748.—
Közuti Vasut	677.50	681.—
Városi Villamos	367.50	371.—
Adria	526.—	530.—
Déli Vasut	106.—	—
Magyar Cukoripar	2795.—	—
Rizsgyár	3700.—	—
Budapesti Gabonatőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	11.71	11.74
Búza októberre	12.18	12.23
Rozs 1913 áprilisra	10.14	10.15
Rozs októberre	9.72	9.73
Tengeri májusra	7.67	7.68
Tengeri júliusra	7.86	7.89
Zab áprilisra	10.61	10.61
Zab októberre	8.84	8.86
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	615.50	618.—
Magyar hitelrészvény	803.—	812.—
Osztrák magyar államvasut	695.50	702.—
Déli Vasut	102.50	107.50
Alpesi	1016.50	1025.—
Skoda	787.—	795.—
Osztr. koronajár.	84.90	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi kö- szék átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönköt.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	290.—
Fiumei Népbank	110.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Inefficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1450.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1150.—
Orient tengerhajózási társ.	1440.—
Ált. Forgalmi r. t.	2250.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	278.—
Navigazione Libera Triest	622.—
Osztrák Lloyd	528.—
Stabilimento Tecnico	9875.—
Ampelea Szeszparoló Rt.	410.—
I. Trieszti Rizsgyár	902.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	396.—
Spaiaoi Portland Cement	408.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	896.—
Riunione Adriatica	3875.—

— **Az Osztrák Lloyd januári menetrendje.** A Földközi-tengeri szolgálat: A görög—levantei „A“ vonal gőzöse január 15 és 25-én rakodik Fiumében Brindisi, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Wathy Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Trebisonda, és Rizeh, kikötők részére.

A görög—levantei „B“ vonal hajói jan. 19-ike és febr. 2-ike körül rakodnak Fiumében. Brindisi, Korfu, Patrasz, Argostoli, Calamata, Cerigó, Pireusz, Sira, Wathy, Cesme, Smirna, Metelino, Dardanelli, Gallipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerasonda, Rizeh és Trebisonda kikötők részére.

A thesszáliai „A“ vonal gőzösei január 25-ike körül rakodik Fiumében, Medua, Durazzo, Valona, Santi Quarana, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Saloniki, Cavalla, Dedeagatsch, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Konstan és Odessa kikötők részére.

A thesszáliai „B“ vonal gőzösei január 18 és febr. 1-e körül rakodnak Fiumében Medua, Durazzo, Valona, Santi, Quarana, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Saloniki, Cavalla, Lago, Dedeagatsch, Dardanelli, Rodosto, Konstantinápoly és Haidar Pacha kikötők részére.

A sziriai „A“ vonal gőzösei jan. 15 és 28-a körül rakodnak Fiumében Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beirut, Jaffa, Caifa, Tripolisz, Alessandretta, Mersina, Larnaca, Limassol részére.

A sziriai „B“ vonal gőzösei január 21-ike körül rakodik Fiumében. Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beirut, Jaffa, Caifa, Saida, Tripolisz, Alessandretta, Mersina, Larnaco és Limassol kikötők részére.

Távirat — Telefon.

Lukács László — gróf.

BÉCS, jan. 29. Beavatott forrásból jelentik, hogy ő felsége Lukács László miniszterelnököt a grófi rangra emelte. Az erre vonatkozó királyi kézirat a hivatalos lap legközelebbi számában fog megjelenni.

Tisza és a románok.

BUDAPEST, jan. 29. Mint kiderült, Tisza István tárgyalásokat folytatott a román képviselőkkel a választójogi javaslat ügyében. Mint a Bud. Tud. jelenti, a megbeszéléseknek semmi más jelentősége nincs, mint az, hogy Tisza közeledést keresett a román nacionalistákkal.

Az ellenzék akciója.

BUDAPEST, jan. 29. A szövetszert pártok választójogi bizottsága ma délelőtt Apponyi Albert gróf elnöke mellett ülést tartott. Ezen három albizottságot választottak, hogy ezek a revíziós munkáját külön külön végezzék. A bizottság ma este újra összejött, aztán február 5-én tart ülést.

A szövetszert ellenzék választójogi albizottságának mai ülésén megállapították azokat a feltételeket, melyekhez az ellenzék a szavazati jogosultságot kötni kívánja.

Katonák a sztrájknál.

BUDAPEST, jan. 29. A kormány felhatalmazást kapott, hogy a tömegsztrájknál, szükség esetén a katonaságot teljes mértékben igénybe vehesse. E célból, épp úgy, mint májusban és októberben, karhatalmi zászlóaljokat szerveznek. Ezeket a zászlóaljakat már most felállítják. A katonáknak a sztrájk idején tilos lesz a kaszárnyát elhagyni, amint hogy már most vasárnap, mert a szociálisták kongresszust tartottak, egy katona sem kapott Budapesten kimenőt.

A Pallós-ügy hullámai.

BUDAPEST, jan. 29. Tudvalevő, hogy a Pallós-ügygel kapcsolatban azt a súlyos vádat emelték Baráth Ármint, a sajtóiroda főnöke ellen, hogy őt Pallós megvesztegette. A vasárnapi lapokban aztán egy nyilatkozat jelent meg, amelyben a vizsgálati Pallós kijelentette, hogy Baráth soha sem volt az ő kijárója és pénzt sem kapott tőle.

A Pesti Hirlap ma reggel megjelent száma erről a nyilatkozatról szenzációs cikket közöl. Azt mondja, hogy nyilatkozatot Takács Aurél vizsgálóbíró, Kelemen Samu védő és Baráth Ármint együttesen csikarták ki Pallósból. Mikor Gál Jenő dr., Fehéri Armandnak, a Pesti Hirlap munkatársának ügyvédje vasárnap megjelent Takács vizsgálóbírónál, az éppen ott levő Pallós így szólt:

— Tegnap egy nyilatkozatot csikartak ki tőlem...

Tovább nem folytathatta, mert a vizsgálóbíró közbevágott:

— Ha erről az ügyről még egy szót szól, azonnal vissza kísértetem a cellájába! Gál dr. Kelemen Samuhoz fordult felvilágosításért, aki elismerte, hogy jelen volt mikor a vizsgálóbíró és Baráth a nyilatkozatot kivették Pallósból. Arra a kérdésre, hogy mint Pallós védője miként tehetett ezt, az felelte, hogy segíteni akart Baráthon. Kijelentette Kelemen, hogy ő csak a vallo-másnál volt jelen, akkor eltávozott és így a jegyzőkönyv aláírásánál csak a vizsgálóbíró és Baráth maradtak a szobában.

A kormány is nyilatkozott és azt mondta, hogy jó lesz a Pallós-ügygyel hallgatni, mert nagyon sok ellenzék képviselő van benne kompromittálva. Erre is felel a Pesti Hirlap és felhívja a kormányt, hogy hozza nyilvánosságra, mert nem igaz, hogy csak ellenzékiek vannak kompromittálva. Akad a noteszben — mondja a P. H. — szép számmal munkapárti is. Jelezi a P. H., hogy a mennyiben a kormány nem hozza a notesz tartalmát nyilvánosságra, akkor ő fogja ezt megtenni. Egyben rögtön megnevez két kijárót. Ezek: Várady Gábor, néhai Hieronymi Károly veje és Egry Béla pártonkívüli képviselő.

A Pesti Hirlap cikke óriási konsternációt keltett politikai körökben és mindenütt nagy érdeklődéssel várják a fejleményeket.

Rainer főherceg temetése.

BÉCS, jan. 29. Rainer főherceget pénteken délután 4 órakor temetik.

Tengeri katasztrófa.

LE HAVRE, jan. 29. A „Phyrne“ nevű gőzös Algir és Rouen közötti útján a Hague foknál nekiment a „Panyani“ német vitorlásnak, amely azonnal elsüllyedt. A vitorlás személyzetéből négy embert megmentettek, a többi harminc vízbe fullt.

Incidens egy tárgyaláson.

BUDAPEST, jan. 29. Mára volt kitűzve Schwarz Johanna gyilkosainak: Rosenfeld Lajosnak és Kálmánnak ügyében az esküdtszéki tárgyalás. A Rosenfeld testvérek — tudvalevőleg — kloroformmal elaltatták, aztán megfojtották a szerencsétlen perditát.

A tárgyaláson Balogh György elnökölt. Kihallgatták a vádlottakat, ekkor az ügyész zárt tárgyalás elrendelését kérte. Ehhez a törvényszék hozzá járult, de aztán nem birtak tovább tárgyalni, mert ekkor az elnök felhívta Ajtay K. Sándor dr. orvos-tanárt, hogy tegye le az orvosszakértői esküt. Ajtay az eskü letételét kerekén megtagadta, hivatkozván arra, hogy mint tanár ugyanis tett esküt, így most nem tartozik külön esküt tenni. Ő — mondotta — mint esküt tett orvostanár — külön eskü nélkül is teljesíti kötelességét és még nem fordult elő praxisában, hogy még egyszer megesket-

ték volna.

Az ügyész ekkor a tárgyalás elnapolását kérte, amihez a védő is hozzájárult. A törvényszék a tárgyalást elnapolta, egyben a mai tárgyalási költségekben elmarasztalta Ajtayt, mert az ő makaeskodása miatt nem lehetett a tárgyalást folytatni. Az eset orvosi és jogász körökben érthetően nagy feltűnést keltett.

Visszautasított királyi meghívás.

LONDON, jan. 29. Kolosszális feltűnést kelt, hogy Tewfik pasa török nagykövet nem fogadta el György király meghívását a mai udvari fogadó estélyre. Tewfik pasa nagyköveten kívül a királyi pár Resid pasát és Ozmán Nizámi pasát meghívta a Windsorkastélyba; a londoni török nagykövet a főudvarmesteri hivatal útján kimentette magát és társait azzal a kifogással, hogy a portáról nagyon fontos utasítások jöttek siffrozott táviratokban és azoknak megfejtése sürgős. Első eset, hogy egy nagykövet visszautasította egy barátságos nagyhatalom királyának meghívását.

Szerb-montenegrói vámszövetség.

BELGRÁD, jan. 29. A szerb és a montenegrói kormányok között tárgyalások indultak meg, amelyeknek az a célja, hogy a két állam vámszövetségre lépjen egymással.

Román kölcsön.

BUKAREST, jan. 29. A kormány és a berlini Discontgesellschaftnak ideérkezett képviselője között tárgyalások folynak 500 millió frank kölcsön fölvételéről.

Orosz vélemény.

PÁRIS, jan. 29. Krupenski római orosz nagykövet, mint a Temps-nak jelentik, a római Tribuna munkatársa előtt így nyilatkozott:

— Meg vagyok arról győződve, hogy a háboru újból ki fog törni, mert a Balkán-szövetség nem mondhat le Drinápoly követeléséről. Ha pedig megint kitor a háboru, akkor a nagyhatalmak nem fogják megőrizhetni semlegességüket.

PÉTERVÁR, jan. 29. A Novoje Vremja mai száma közli, hogy a pétervári külügyminiszterium utasítására a bukaresti orosz követ kijelentette a román kormánynak, hogy Oroszország a leghatározottabban elítéli Románia magatartását Bulgáriával szemben és ha Románia megtámadná Bulgáriát, akkor Oroszország is kénytelen volna katonai intézkedéseket tenni.

Menekülő ó-törökök.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 29. Resid bég, a szultán második kamarását szabadon bocsátották és most hir szerint angol védelem alatt áll. A volt kabinet több híve köztük Muktar bég, a volt sejk-ül-izlam fia, egy orosz gőzösre menekült. Szaidnak, Kiamil volt nagyvezér fiának is sikerült menekülnie.

Bolgár fenyegetés.

SZOFIA, jan. 29. Egy vezető bolgár politikus így nyilatkozott a helyzetről:

— A kormány korlátlan felhatalmazást adott a londoni delegátusoknak, hogy adott pillanatban megszakíthassák a béketárgyalásokat és felmondhassák a fegyverszünetet Drinápoly dolgában Bulgária tovább nem vár a feleletre. Ha Törökország rögtön le nem mond Drinápolyról, akkor folytatni fogjuk a háborút. Csak két eset lehetséges a hadjárat folytatásának elkerülésére. Az egyik az, hogy újabb forradalom segítségével ismét Kiamil pasa kerülne kormányra, a másik pedig, ha a nagyhatalmak fegyveresen lépnek közbe.

Uj terv Drinápolylyal.

BERLIN, jan. 29. Londonban beavatott körökben lehetségesnek tartják, hogy új alapon megindulhassanak a béketárgyalások. Az új alap az volna, hogy Drinápoly ma-

Zágráb—samobori h. é. vasut.

Pályázati hirdetés.

Angolszén szállításra 1913 évi május hó 1-től, 1 évi szükséglet mintegy 6-700.000 kg.; Ajánlatok a Zágráb—samobori h. é. vasut üzemvezetőséghez Zágrábban 1913. február 15-ig benyújtandók,

radjon török fenhatóság, de a hatalmak ellenőrzése alatt és Törökország kénytelen legyen a drinápolyi várat lerombolni. Ha az új-török kormány ezen az alapon hajlandóságot mutatna az árnyalások felvételére, akkor a hármasszövetség kész volna a portát ebben támogatni.

Átnyújtják a jegyzéket.

LONDON, jan. 29. Mint a Reuter-ügynökség értesül, a balkán-delegátusok jegyzéke elkészült és azt ma nyújtják át a török megbízottaknak. A jegyzék határozott-hangu ultimátum.

LONDON, jan. 29. A szövetkezett balkáni államok delegátusai két levelet irtak. Egyet Sir Edward Greynek, akinek megköszönik eddigi fáradozásait, a másikat Resid pasának. Ebben ezt irták: Minthogy a törökök hibájából a béketárgyalás megfeneklett és nincs is kilátás a kedvező elintézésre, a balkán államok delegáltjai a tárgyalásokat megszakítják és elutaznak.

Válasz a hatalmaknak.

BECS, jan. 29. Konstantinápolyból jelentik, hogy nem bizonyos még, vajjon a porta ma átadja a hatalmaknak a válaszigyzéket. Szó van arról, hogy a jegyzék átadása csak pénteken történjen meg.

Hir szerint a porta még egyszer a hatalmakhoz fordul és megkérdezi tőlük, vajjon megmásihatatlanul ragaszkodnak-e Drinápoly átadásához.

Nem akarjuk a háborút.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 29. Mahmud Sefket pasa nagyvezér egy ujságíró előtt kijelentette, hogy az új kormány nem akarja minden áron a háborút, de ha békét köt, akkor csak becsületes békét fogad el.

Folytatják a tárgyalást.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 29. A kormány Resid pasának azt az utasítást küldte, hogy a balkán-szövetség delegátusaival folytassák a tárgyalásokat és ha esetleg ultimátumot kapna, erre ne is hederítsen.

Resid mandátuma.

LONDON, jan. 29. A balkáni szövetség londoni békedelegátusai azt a kérdést intézték Resid pasához, hogy az új kormány is megerősíti-e a mandátumát. Minden további lépés a választó lfügg.

Robbanás a bányában.

JELISATVEPOL, jan. 29. A Kunduroff-testvérek bányájában tegnap dinamit-robbanás volt, amely a kétemeletes épületet rombadöntötte. Hat halottja van a rencesétlenségnek.

Csukamájolaj helyett.

Mily sok gyermeket kényszerítenek a csukamájolaj szedésére! A szülők bizonyára csak jót akarnak de a gyermekek hálások lesznek irántuk, ha Scott féle Emulsiót szedhetnek csukamájolaj helyett. Mert ebben a készítményben a csukamájolaj szaga és ize nem érezhető s a gyermekeknek a sűrű keverék legtöbbszörre annyira ízlik, hogy az üveg láttára ujjonganl és kapkodni kezdenek.

A Scott féle Emulsió hatása — anint a tapasztalat megmutatta — gyakran meglepő, úgy hogy a gyenge gyermekek egykoru pajtásaikat úgy testi, mint szellemi képességek tekintetében gyakran tulszárnyalják. De mindig csak valódi Scott féle Emulsió, sohasem utánzat!

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy gyógyszer útján próbánda-got küldünk.

KERESTETIK EGY CSALÁD, vagy egy özvegy uriaszony, ki hajlandó volna egy SZERÉNY IGÉNYŰ URILE-ANYT 100 KORONAERT TELJES EL-LÁTÁSBAN egy hónapra, — esetleg hosszabb időre elfogadni február 15-től. — Cim a kiadóhivatalban.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

CIRKVENICA

Szálloda HORVÁTH Étterem

Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

Nyomdász tanuló felvétetik

a Kereskedelmi Nyomda r. t. gép osztályában.

Magyarul, németül beszélő jó megjelenésű nő elfogad bármilyen foglalkozást. E. Margit Via Ernesto Verneda 1. sz. III. em. 28 és 30.

Magyar vendéglő FIUME

Riva Szápárj 6. Telefon 11-49 szám. Elismert kitünő magyar konyha. Tisztán kezelt fajborok. Állandóan frissen csapolt köbányai sör.

Minden magyar itt találkozik! Tengerre nyíló szobák olcsó áron.

Mindennemü írásmunkák (fogalmazás, másolás, címirás, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és csinos kivitelben vállalom. Cim e lap kiadóházában.

LIDO PENSIO Abbaziában

A Súdstrandon a legjobb magyar otthon. Kérjünk prospektust (Budapestben a „Rémi“ szálló pertásánál is kapható.) Legmérsékeltbb árak Kitünő konyha, gyönyörű szobák.

Szines szövetfüggönyök páronként 7.- koronától feljebb

Gyapot-étamine függönyök garantált szinek párja K. 13.50

Kiváló alkalom axminster-szőnyegekben 175x250 K. 25.-, 200x300 K. 36.-

Bonne femmes tüllből rávarrott mintákkal drbjja K. 4.-

Ágytakarók tüllből rávarrott mintákkal 220x330 drbjja K. 11.50

Plüs asztalterítők rávarrott mintákkal drbjja K. 17.-

Cheniglia lambrequin drbjja K. 7.60

A nagy őszi idényre

megerkeztek már a

Szőnyegek

és

függönyök

Gazdag választék juta-zsineg-tapestry-velour és xylo futókban, ágyelőkben, teljes garnitúrákban, szövet- és csipkefüggönyökben, bonne femmes, stores és brise-bise-ben.

Óriási

választék

a következő minőségű szalón-, ebédlő- és hálószoza szőnyegekben:

Gyapju Tapestry

Velour

(a nagybecskereki szőnyegyárból)

Axminster

Argaman

és kézzel előállított szőnyegekben

Tiszelettel

WEISS M.

FIUME Corso 11

Trieszt Corso 9

Bécs IX.

Szabott árak!

KÖZGAZDASÁG.

— A Norddeutscher Lloyd új hajói. —
Berlinből jelentik: A Norddeutscher Lloyd a brémai „Vulkán” gyárnál egy új, hatalmas személy- és podgyászszállító gőzöst s két más német hajógyárnál két új tehergőzöst rendelt.

— A bosnyák-hercegovinai országos vasutak díjkezdésményei. A bosnyák-hercegovinai országos vasutak 1913. évi díjkezdésményei 1913. évre vonatkozólag megjelentek. A díjkezdésmények jegyzékbe foglalva 70 tételszámot ölelnek fel, tehát ez évben is rendkívüli terjedelműek, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a rendes díjszabászerű kivételes díjszabások és függelék díjkezdésmények e vasutnál szintén szokatlan nagy számot képviselnek. A kedvezmények feltűnő nagy számát mutatja az, hogy az említett díjkezdésményi jegyzék 70 tételszáma alatt 172 árucikkre hirdettek díjmérséklést. Megjegyezzük, hogy a magyar érdekekre semmiképp sem előnyös kedvezmények között ezuttal is szerepel a szerzavói malom nagyarányú gabonadíjkezdésménye.

APOLLO SZÍNHÁZ

Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperia! szálló közötti utcában).

Ma és minden este 8 és fél órakor.

A nagy farsangi műsor

Crawford és Johnson,

Wahiberg Leò,

The 4 english Rings,

Brothers Dabready

és a többi elsőrangú különleges művészi szám.

Tengeri fürdő Lusinpiccò Cigale

Strand-Hotel és Bellevue penzió

- Cigale -

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Könyvelőnő,

ki a magyar és német nyelvet teljesen, az olasz és horvát nyelvet megfelelő mértékben bírja, gép- és gyorsírásban jártas, február 1-ére állást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. II-60.

Ujjonnan és higienikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztetik fejmossa, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure. Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higienikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás

Magyar-Horvát tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Catajók csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felőli érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyszintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé sítb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hátófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája.

18 éven felüli, tisztességes

ujságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART

kiadóhivatala.

Amerikai rendszertű, szápadlás nélküli

műfogakat

és fogsorokat kautsuhkából, aranyból és platinából, aranyhidakat és fogkoronákat készít, valamint 2-3 óra alatt mindennemű javítást eszközöl. Gyors és szolid kivitel.

TOPICS MILAN,

fogtechnikus.

Fiume, Via del Porto 8., II.

Legfinomabb kivitelű függőbe, mellékbe és karsattokba foglalt elsőrendű **brilliánsok, gyöngyök, smaragd, zafir és rubinok**, továbbá medaillonok és nyakláncok leggazdagabb választékban s olcsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél

Fiume, Dante-tér 5. Fiók Abbaziában

Magyar anyanyelvű, fizetéses

irodai gyakornok,

ki legalább négy középiskolai osztályt végzett, felvétetik helybeli irodában. Cim a kiadóhivatalban.

Igyék naponta 1-2 palaczk

Dupla-malátasört

de Szent István védjegyűt, mert ez a legelső, a valódi.

A sörparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőzde” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél: igen ajánló lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Nooraen tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbaziában és számos más szaktekinél.

Kapható:

Frisstöltésű palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kiperve minden előkelő étteremben.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. -társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákbán.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Hotel „Vinodol“

CIRKVENICA

Étterem - Kávéház - Penzio

TUBERIN

ÖRKÉNY

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszaszerezni!

Egy jelentéktelennek látszó meghűlés az összes légzőszervek legkifőlébb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekszünk idajekorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A meghűlésből eredő köhögés, rekedtség, meghűlés, meháslégzés és a légzőszervek hirtelen megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvos elköltéségük **TUBERIN** Mindenütt kapható. Egy üveg ára 3 korona 50 fillér egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utárvétellel az egyedüli forrástól.

Diana-ágyószertár, Budapesti, Károly-körút 5. szám

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Uj kildemény érkezett Linoleum-szőnyegekben, bordúrral és fémsarokkal,

150x200 nagyság	K	8.50	darabja
200x250	"	14.—	"
200x300	"	17.—	"

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	Kor.	1.70
110 cm. magas méterenként	Kor.	2.10
115 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum futók

67 cm. magas méterenként	Kor.	1.60
90 cm. magas méterenként	Kor.	1.10
100 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum, fürdő-, háló- és ebédlőszobák lefedésére m²-ként Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és bérmentve.

Haas Leopold - Fiume

CORSO 6.

33 óceánjáró

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

Személyszállítás Triesztből-Newyorkba: Eugenia gőzessel február 1-én; Oceania gőzessel február 8-án; Alice gőzessel február 22-én.

Teherszállítás Triesztből-Philadelphiába: Erodiaide gőzessel február 15-én; Federica gőzessel február 20-án; Marianne gőzessel február 29-én.

Teherszállítás Trieszt-Havanna-Neworleánsba.

Alberta gőzessel február 25 vagy 28-án Patras, Almeida, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos Ayresbe Atlanta személyszállító gőzessel február 12-én; Francesca személyszállító gőzessel február 20-án.

Nápoly, Barcellona, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos-Ayresbe; Laura szem. száll. gőzös febr. 13-án.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

ABBZIA

: Hotel, Penzió és Caffè-Restaurant :

„TRAUBE“

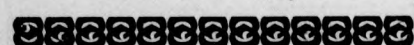
Árnyas kert. Kényelmes fedett helyiségek. A fürdőhely legolcsóbb étterme. Magyarok találkozó helye.

Villa Sans Souci

Abbazia.

Előkelő családi otthon. - Teljesen ujonnan berendezve. Uj tulajdonos Finom bécsi konyha.

TÓTH JÁNOS

Magyar vendéglője

a legolcsóbb Fiumében.

Via Alessandro Manzoni 10.

Kőbányai polgári sör.

Magyar és dalmát bor

SCHÖNL. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNL.

Via Carducci 12, II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb- ápolás (manicur, pedicur) villamos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 11-89.

ROSENBERGER B.

és Testvére butorrktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.

„Commercio“ kávéház

— Fiume, Piazza del Commercio 4 —

Ujonnán berendezve.

Kitünő kávéházi italok -- Éjjel nyitva. Naponta éjjeli 2 óráig elsőrendű baccskai tamburás hangverseny.

Ha egészségét félti

„ADRIA“

savanyu vizet igyék,

mely igen olcsó és kristálytisza. Bakteriamentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénssavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél igen hasznos ital. Borra keverve kellemes üdítő hatású.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep ABBZIA Friedrichshof.

MEGNYILT

Risztics Milán

fodrászüzlete

(VUJA M. mellett).

Hygienikus.

Modern.

ABBZIA

CAFÉ WAGNER KÁVÉHAZ

Fényűzően berendezett kávéterem. Külön játék és biliard szalonok. Tengerparti terras és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők.

Számos látogatást kér WAGNER RICHARD, tulajdonos

Kawa-Santal-Kapszulák

kitünő szer húgycsőfolyás ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció

ezzel egyidejűleg használva. Orvosiilag ajánlva.

1 üveg 1 kor. 60 fill.; ehhez egy fecskendező férfiagnak vagy nőknek 1 kor. 50 fill. Eredményért kezesség.

Universal-Fluid

felülmulhatatlan hatású testszaggatásoknál, reuma-, csuszfej-, fogfájásnál és bőrvizketegségnek. 1 próba üvegce 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 fill.

SKRIBANEK K. M. gyógyszerháza a „Kereszt“-hez,

Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30.

Viszontelárusítók jól fizetve.

Önsegélyző népbank

mint Szövetkezet.

II.-ik Évtársulatát

1913. január 1.-ével megnyitotta és belépésre hívja fel az érdeklődőket.

A takarékoskodásnak ez a legpraktikusabb módja, különösen ajánlható kereskedőknek, tisztviselőknek és kisiparosoknak.

OLCSÓ HITEL, kedvező visszafizetési feltételek. Az adósok az üzleteredményben szintén részesednek.

Behajtja és leszámolja tagjainak követeléseit.

Tagság üzletrészenként heti egy korona befizetés.

Múlt évi működésének első évfolyamában a jegyzett quoták száma a 2000-et meghaladta.

Bővebb felvilágosítást ad a szövetkezet helyiségeiben Viale Francesco Deák 2. sz. naponként 4 és 6 között délután.